ONDERZOEK DOOR

HEMBYSE ARCHEOLOGIE :

Diksmuide – Woumenweg

HEMBYSE

Voorliggend document is een:

Historisch/archeologisch onderzoek	☐
Verslag van resultaten (archeologienota of nota)	☒
Aanvraag toelating vooronderzoek	☐
Aanvraag onderzoek i.k.v. wetenschappelijke vraagstelling	☐
Programma van Maatregelen (archeologienota of nota)	☐
Archeologierapport (vlakdekkende opgraving)	☐
Eindrapport (vlakdekkende opgraving)	☐
Privacyfiche (enkel AOE)	☐
Ander:	☐

MAATREGELEN :

Vrijgave

©Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Hembyse Archeologie.

INHOUDSOPGAVE

1 Administratieve gegevens ... 3
1.1 Situering van het onderzoeksgebied ... 3
1.2 Projectcodes of ID nummers ... 5
1.3 Betrokken actoren ... 6
1.4 Bewaring van de data ... 7
2 Uitvoering van het uitgesteld vooronderzoek ... 8
2.1 Programma van maatregelen ... 8
2.1.1 Vraagstelling en onderzoeksdoelen ... 8
2.1.2 Maatregelen genomen door de initiatiefnemer ... 9
2.2 Uitvoering ... 12
2.2.1 Aanvullingen op het Verslag van Resultaten ... 12
2.2.2 Veldwerk ... 15
2.3 Assessment van de bodem ... 18
2.3.1 Putwandprofielen -bodemprofielen ... 18
2.3.2 Bodemprofiel 1 ... 18
2.3.3 Bodemprofiel 2 ... 20
2.4 Assessment van het sporenbestand ... 21
2.5 Assessment van vondsten en stalen ... 21
2.5.1 Conservatie-assessment van vondsten ... 21
2.5.2 Conservatie-assessment van stalen ... 21
3 Dataset en waardering ... 22
3.1 Bestaande data ... 22
3.2 Ontbrekende data ... 24
3.3 Waardering ... 25
4 Literatuuroverzicht ... 27
4.1 Naslagwerken ... 27
4.2 Online bronnen ... 28
5 Lijst van figuren ... 29

1 Administratieve gegevens

1.1 Situering van het onderzoeksgebied

Gewest	Vlaams Gewest	
Gemeente	Diksmuide	
Deelgemeente	Esen	
Straat en straatnummer	Woumenweg 49	
Lambert 72-coördinaten	N	X: 44489,561 x Y: 191694,154 m
	Z	X: 44539,832 x Y: 191593,612 m
Oppervlakte	5835,40 m²	0,58 ha
Oppervlakte bodemingreep	er wordt uitgegaan van 100%; zie archeologienota	

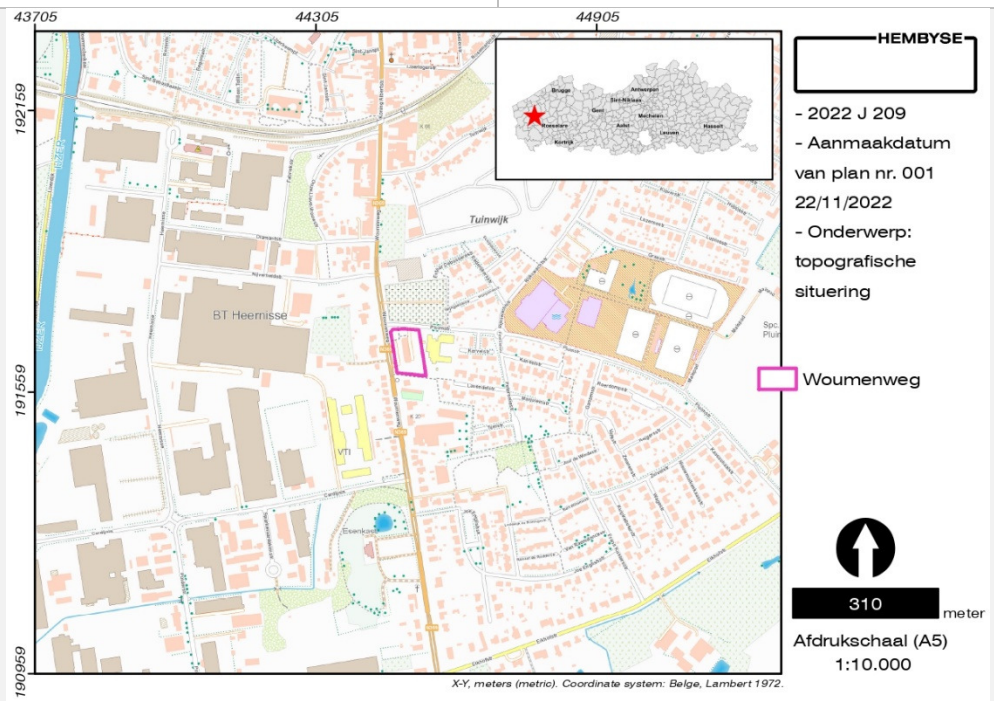

Kadastrale situering	Afdeling	2/ESEN
	Sectie	B
	Percelen	461E

Datum van toekenning van de onderzoeksopdracht aan Hembyse bv	26 oktober 2022
Situering van de opdracht binnen het archeologietraject	Nota van het uitgesteld vooronderzoek
Wettelijk kader	Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014.
Opgemaakt volgens :	De Code van Goede Praktijk (hierna: CGP) voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en voor het gebruik van metaaldetectoren, werd op 11 december 2015 door de bevoegde minister vastgesteld. Sinds 1 april 2016 vervangt de Code van Goede Praktijk definitief de archeologische Minimumnormen. Sinds 1 april 2019 geldt versie 4.0 van de Code.
Duur van de opdracht	4 werkdagen (1 terreindag, 3 dagen voorbereiding en rapportage)
Kostprijs van de opdracht (enkel zichtbaar in privacyfiche)	

1.2 Projectcodes of ID nummers

	Projectcode	ID nummer
Bureaustudie (ifv verkaveling)		
Bureaustudie (ifv sloop)	2022A93	21801
Bureaustudie (ifv stedenbouw)		
Landschappelijk bodemonderzoek		
Verkennende boringen		
Waarderende boringen		
Prospectie met ingreep in de bodem	2022J209	
Opgraving		
Interne projectsigle Hembyse BV	DIK-WOU	

1.3 Betrokken actoren

Erkend archeoloog (rechtspersoon)	Hembyse BV (OE/ER/Archeoloog/2017/00193)	
Erkend archeoloog (natuurlijk persoon)	Bart De Smaele (OE/ERK/Archeoloog/2015/00070)	
Veldwerkleider	Bart De Smaele	
Assistent-archeoloog/archeologen		
Aardkundige, assistent-aardkundige	Hadewijch Pieters (OE/ERK/Archeoloog/2017/00168)	
Conservator		
Natuurwetenschapper		
Geofysicus		
Materiaaldeskundige		
Fysisch-antropoloog		
Andere (regio)specialisten		
Initiatiefnemer en zakelijkrechthouder (enkel zichtbaar in de privacyfiche)		
	Privaatrechtelijk	☒
	Publiekrechtelijk	☐
Omgevingsvergunning(en):	Verkaveling van gronden (verkaveling)	☐
	Verkaveling van gronden (sloop)	☐
	Stedenbouwkundige handelingen (slopen)	☒
	Stedenbouwkundige handelingen (bouwen)	☒
Bevoegde overheid	Vlaamse Overheid, Agentschap Onroerend Erfgoed: Werkgebied WA2	☒
	Onroerenderfgoedgemeente:	☐

1.4 Bewaring van de data

Plaats en jaar van uitgave	Gentbrugge, 2022
Wettelijk depot	ISSN 2566-2732
Onderzoeksrapport Hembyse Archeologie, volgnummer:	253
Bibliografische referentie	De Smaele B. & Pieters H., 2022. *Prospectie met ingreep in de bodem aan de Woumenweg 49 te Diksmuide,* Onderzoeksrapport Hembyse Archeologie 253, Gentbrugge.
Bewaring van archief en ruwe data	Hembyse BV Vogelhoekstraat 25A 9050 Gentbrugge
Bewaring archeologisch ensemble	Hembyse BV Vogelhoekstraat 25A 9050 Gentbrugge
Gebruiker van het archeologisch ensemble	Hembyse BV Vogelhoekstraat 25A 9050 Gentbrugge
Bevoegde IOED/OEGemeente	nvt.
Bevoegd Onroerend Erfgoeddepot (definitieve bewaarplaats van het archeologisch ensemble)	nvt.

2 Uitvoering van het uitgesteld vooronderzoek

2.1 Programma van maatregelen

Teneinde de archeologische waardering van het onderzoeksgebied in zijn volledigheid toe te laten, was in de archeologienota[1] een programma van maatregelen[2] opgemaakt voor de uitvoering van een uitgesteld vooronderzoek, bestaande uit een proefsleuvenonderzoek. Een bureaustudie (exclusief plaatsbezoek en controleboringen) was reeds uitgevoerd.

2.1.1 Vraagstelling en onderzoeksdoelen

De vraagstelling van het uitgesteld vooronderzoek, zoals in het programma van maatregelen kan worden teruggevonden, is gericht op het aantreffen van archeologische grondsporen, vanaf de metaaltijden. De meest geschikte surveymethode werd bepaald als een gecombineerd proefsleuvenonderzoek.

Hierbij werd de volgende vraagstelling geformuleerd:

- *Zijn er archeologische sporen aanwezig?*
- *Welke is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?*
- *Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?*
- *Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?*
- *Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten?*
- *Welke is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?*
- *Is er een archeologische site aanwezig binnen het projectgebied?*
- *Welke zijn de verder te nemen maatregelen i.f.v. de geplande werken?*

Deze onderzoeksvragen worden verder in de tekst bij wijze van besluit beantwoord.

---

[1] Van Rensbergen 2022. Noot: de straatnaam waarlangs deze site zich bevindt staat in de titel van de archeologienota foutief als "Wouwensweg" vermeld, in de header van het document staat "Wouwenweg". Het gaat natuurlijk om de Woumenweg, vernoemd naar de gemeente Woumen.
[2] Devalckeneer 2022.

2.1.2 Maatregelen genomen door de initiatiefnemer

Het vooronderzoek diende in een uitgesteld traject te gebeuren omwille van verschillende obstakels, zijnde niet in het minst de aanwezigheid van een centraal kantoorgebouw, verhardingen en vegetatie. In het programma van maatregelen was bepaald dat het archeologisch onderzoek pas kon worden uitgevoerd na de sloop van het gebouw. Het proefsleuvenplan in het PVM was volledig generiek en hield geen rekening met de eigenheid van het terrein, noch met de uitvoering van de sloop. De uitvoerder van de sloop- en grondwerken zat hierdoor dus met een logistiek probleem, in die zin dat het puin van de sloop *ter plaatse* zou worden gestockeerd en dat het op de site zou worden gebruikt voor werftoegang, stabilisatie en dergelijke meer. Er zou dus op geen enkel moment ruimte zijn voor de uitvoering van het archeologisch onderzoek zoals bepaald in het PVM, tenzij onwaarschijnlijk hoge kosten voor aan- en afvoer van het sloopmateriaal zouden worden gemaakt. Dit was economisch onverantwoord, ten opzichte van de weinig opmerkelijke archeologische verwachting.

Figuur 1. Zicht op het te slopen kantoorgebouw (© Hembyse).

De aannemer vroeg Hembyse Archeologie om een creatieve oplossing, die zo veel mogelijk in de planning van de sloopwerken kon worden ingepast. Er werd dus bepaald dat gestart zou worden met een

proefsleuvenonderzoek ten noorden, oosten en zuiden van het kantoorgebouw. De straatzijde kon op die manier in gebruik genomen worden als werfzone (keet, toilet, parking, opslag) en het proefsleuvenonderzoek kon worden uitgevoerd in fase van het ontmantelen van het interieur van het gebouw. De straatzijde was tevens doorspekt met nutsvoorzieningen en was dus geen prioriteit.

Figuur 2. Het sleuvenplan in het PVM ten opzichte van het voorstel van Hembyse Archeologie.

Aan de zuidelijke zijde van het onderzoeksgebied waren bomen en struiken aanwezig, een deel daarvan werd in functie van de proefsleuven verwijderd. Indien in het noorden, zuiden en oosten van het onderzoeksgebied een goed bewaarde bodem en archeologische sporen zouden worden aangetroffen, kon nog altijd de keuze gemaakt worden om de straatzijde te ontruimen en alsnog ook daar sleuven te trekken. Indien een diepe en complexe verticale stratigrafie zou worden aangetroffen, waarbij ook onder de fundering van het kantoorgebouw sporen en structuren aanwezig zouden kunnen zijn, kon ook nog altijd de keuze gemaakt worden om na de sloop van het gebouw aldaar een proefsleuf te trekken.
Er waren echter in de bureaustudie al tekenen aan de wand dat dit niet noodzakelijk zou zijn (cf. infra).

De -toen geplande- eerste fase van het archeologisch onderzoek vatte aan tijdens de ontmanteling van het kantoorgebouw, zijnde een sinds 2015 leegstaand financiëngebouw[3] en er werd door de aannemer van de sloop een graafmachine en machinist ter beschikking gesteld voor de aanleg van

---

[3] *https://www.ediksmuide.be/nieuws/nieuws/diksmuide-nieuws-te-koop-financiengebouw/*

de sleuven. Arbeiders van de aannemer zorgden voor de nodige hand- en spandiensten.

Figuur 3. Zicht op het interieur van het financiëngebouw. Onder: sfeerbeeld van de site voor aanvang van het onderzoek (© Hembyse).

De initiatiefnemer had een graafmachine (binnendraaier 15t) en kraanmachinist ter beschikking gesteld, alsook stroom, parkeerplaats en sanitair. Het onderzoeksgebied was afgeschermd voor derden middels herashekwerk. De weersomstandigheden voor het onderzoek waren aanvaardbaar (motregen, bewolkt) en op die manier kon de uitvoering van het onderzoek onverwijld starten.

2.2 Uitvoering

2.2.1 Aanvullingen op het Verslag van Resultaten

In het verslag van resultaten kan worden gelezen:

> *"Het reliëf van het terrein is komvormig: hoger langs de randen en diepst centraal. De hoogtes schommelen tussen de ca. +6.70m TAW - +6.40m TAW langs de randen en daalt naar +5.31m TAW inwaarts (zie Figuur 12, bijlage 007)."*[4]

Dit betekent dat het centrale deel van het onderzoeksgebied, zijnde de parking achter het financiëngebouw, meer dan 1 meter lager ligt dan het straatniveau. In vergelijking met het aanvangspeil van twee boringen[5] in 1971, net voorafgaand aan de bouw van het financiëngebouw, blijkt dat 6,3 meter TAW het niveau van het toenmalige akkerland was. Dit betekent dus dat er in dit centrale deel van het onderzoeksgebied al meer dan 1 meter afgegraven is (zonder rekening te houden met de koffer voor de bestaande verhardingen). Het archeologisch onderzoek aan de Tuinwijk[6], enkele honderden meters ten noorden van de onderzoekslocatie, wees er op dat het buitengebied van Diksmuide een vrij eenvoudige horizontale stratigrafie herbergt, in bodems kenmerkend voor akkerland in polders. Dit zou betekenen dat bij een afgraving van meer dan 1 meter de archeologische sporen reeds sterk tot volledig verstoord zouden zijn. Bovendien ligt de parking op 5,3 meter TAW op hetzelfde niveau als de kelderverdieping van het financiëngebouw; een element dat bij het bezoeken van het gebouw duidelijk zichtbaar is. Het is tevens zichtbaar op de beelden van Google Street view. Dit betekent dat zowel de parking als het gebouw zelf reeds meer dan 1 meter lager liggen dan het maaiveld in 1971, met alle verstoringen van de bodem tot gevolg.

---

[4] *Van Rensberge 2022, pagina 15.*
[5] *Ibid., pagina 21.*
[6] *Pype & De Smaele 2015.*

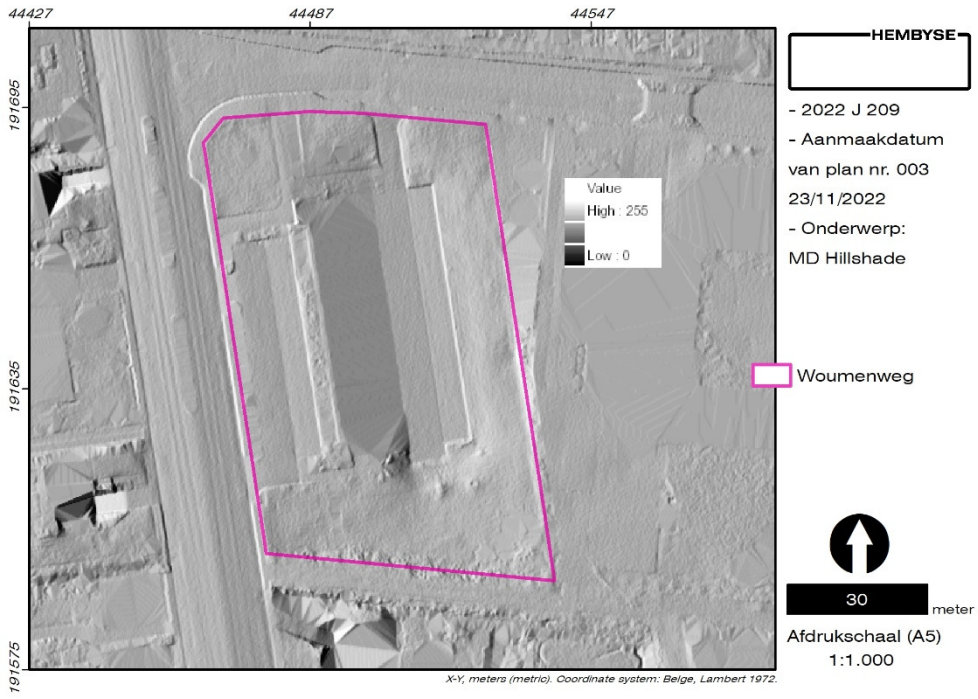

Figuur 4. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van de multidirectionele hillshade. Onder: beeld van Google SV waarbij de "zak" in het terrein duidelijk zichtbaar is.

Zowel op het DHM2 als op de foto's van Google Street view is ook zichtbaar dat het grasveld tussen de parking en de belendende school niet recht ligt, maar geleidelijk afloopt naar de parking. Ook hier kunnen dus reeds ingrijpende bodemingrepen worden verwacht. Het gaat om 1800m², wat bijna de helft van het terrein is.

Een tweede element dat in de archeologienota weliswaar vermeld is, maar verder niet geïnterpreteerd of verwerkt (waardoor is uitgegaan van een standaard bewaring van de bodem), is het feit dat het grootste deel van het onderzoeksgebied op de bodemkaart van België gekarteerd is als ON, zijnde antropogene gronden met een ophoging van het terrein.

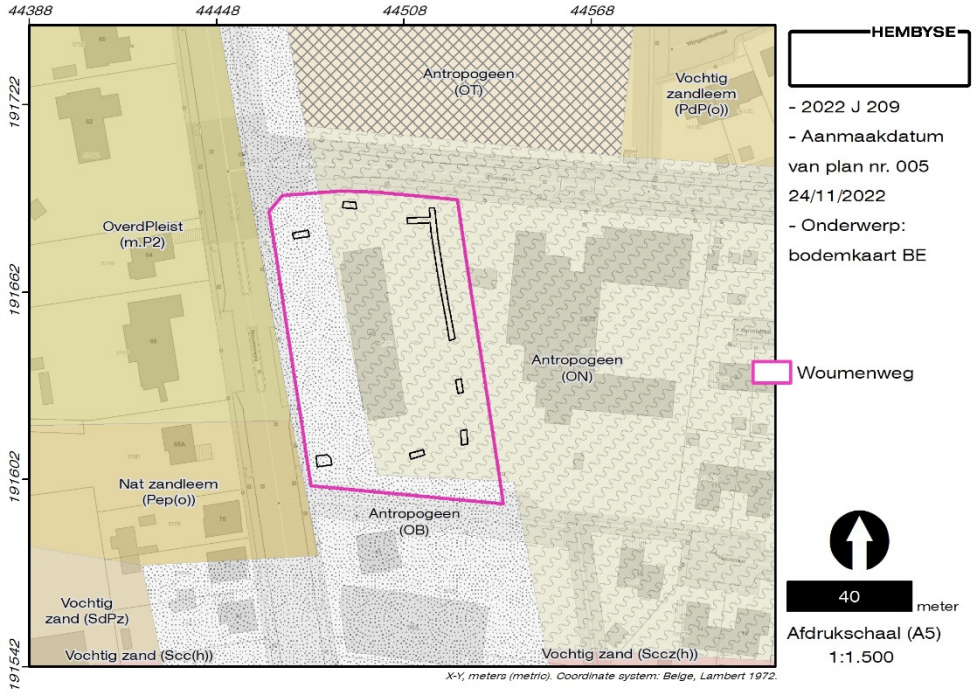

Figuur 5. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van de bodemkaart van België.

Meestal gaat het bij deze kartering om zwaar verstoorde gronden en vervuilde ophogingen, zoals storten van huishoudelijk afval, puin, resten van zand- of kleiwinning, enzovoort.

Bij de aanvang van het veldwerk was de verwachting naar het aantreffen van archeologische sporen en structuren dus uitermate laag.

2.2.2 Veldwerk

Het proefsleuvenonderzoek werd uitgevoerd op dinsdag 7 juni 2022. De grondwerken werden uitgevoerd door Devagro NV (hoofdaannemer), aangesteld door de initiatiefnemer. Er werd gebruik gemaakt van een 15-tons “binnendraaier” graafmachine op rupsen, voorzien van een dieplepelbak van 1,8 meter breed. Na afloop van de prospectie werden de proefsleuven omwille van stabiliteit en het insijpelend water onmiddellijk terug aangevuld (cf. infra).

Figuur 6. Sfeerbeelden tijdens het proefsleuvenonderzoek.

Het fotograferen van de vlakken in werkputten 1 en 2 gebeurde in korte sleufsegmenten, aangezien de ophogingslaag een groot volume water vasthield, dat direct over de vlakken sijpelde.

Het onderzoek kon -gezien de bodemomstandigheden- in goede omstandigheden worden uitgevoerd. Het terrein was beschikbaar (cf. supra) voor de uitvoering van het onderzoek en de weersomstandigheden lieten, gezien de aangetroffen bodemopbouw (cf. infra) een goede archeologische waarneming toe.

Op deze manier werden 2 proefsleuven en zes proefputten aangelegd.

Figuur 7. Overzichtsplan van de aangelegde werkputten. Onder: zicht op proefsleuven 1 en 2 vanop het dak van het financiëngebouw.

Werkput 1 werd aangelegd in het noordoostelijke deel van het onderzoeksgebied, te starten aan de noordelijke toegangsweg tot de site.

Proefsleuf 1 sloot in een L-vorm aan op proefsleuf 2, die door de groenzone in zuidelijke richting liep. Na 85 meter werd de proefsleuf gestaakt en werd overgeschakeld op proefputten, dit omwille van de totale verstoring van de bodem en het instromend hangwater in de aangetroffen aanvullingen (cf. infra). Op die manier werden werkputten 3, 4, 5, 6, 7 en 8 aangelegd.
Alle werkputten vertoonden een vergelijkbare, verstoorde bodem. Door de afwezigheid van waardevolle archeologische sporen en structuren binnen de afgebakende onderzoekszones werd het uitgevoerde proefsleuven- en proefputtenplan door de veldwerkleider als voldoende beschouwd. Er waren geen afwijkingen op de CGP noodzakelijk.

Het onderzoek werd uitgevoerd door Hembyse BV (OE/ERK/Archeoloog/2017/00193), als rechtspersoon erkend archeoloog. De veldwerkleider voor het onderzoek was Bart De Smaele (erkend archeoloog, assistent-bodemkundige), met Hadewijch Pieters als assistent-archeoloog (en assistent-bodemkundige).
Alle geloofsbrieven zijn middels CV aantoonbaar.

2.3 Assessment van de bodem

2.3.1 Putwandprofielen -bodemprofielen

In totaal werden twee putwandprofielen aangelegd: een eerste bodemprofiel werd geregistreerd in werkput 2 ter bevestiging van de aangetroffen verstoring door een kreekruggrond; een tweede putwandprofiel werd aangelegd in werkput 4, waar de verstoring door een meer gemengde kreekruggrond kon worden geregistreerd.

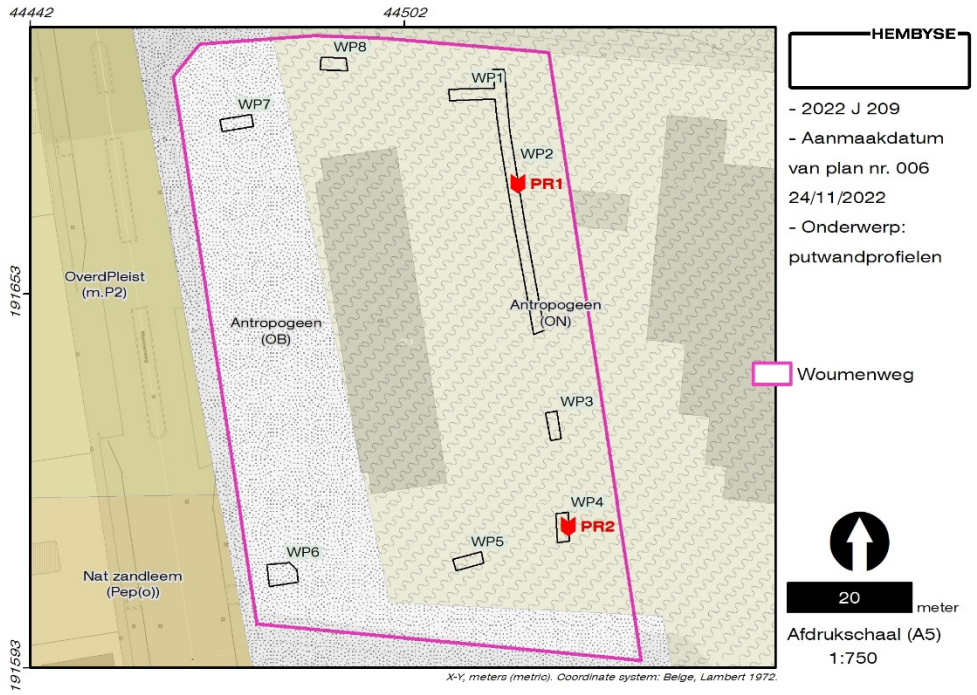

Figuur 8. Situering van de bodemprofielen.

Aan de zuidelijke en noordelijke zijde van het onderzoeksgebied werden geen bodemprofielen meer aangelegd, aangezien de bodemopbouw doorheen het hele gebied identiek bleek te zijn.

2.3.2 Bodemprofiel 1

Bodemprofiel 1 werd aangelegd in werkput 2; gezien de instabiliteit van de bodem en de aanvulling werd het profiel slechts ondiep in het onverweerd moedermateriaal geplaatst.
Er is sprake van circa 1 meter recente aanvulling, bestaande uit organisch kleiig zand, met een bijmenging van puin en huishoudelijk afval.

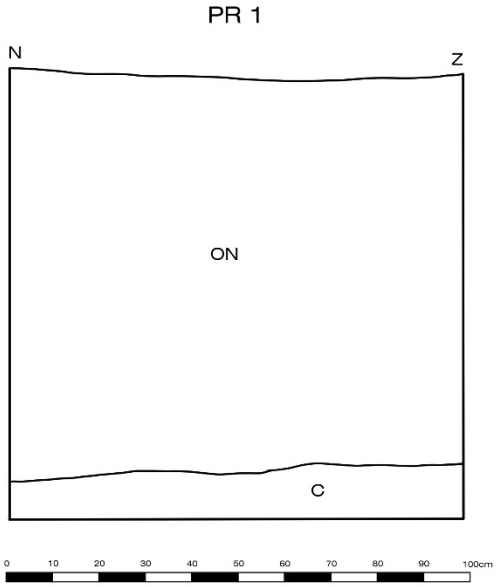

Figuur 9. Putwandprofiel 1. Onder: typisch huishoudelijk afval in de aanvulling.

Dit pakket snijdt messcherp in een pakket blauwgroene zandige klei, met afwisselend meer kleiige en zandige afzettingen. Het gaat om kreekruggronden van het bodemtype m.P2, maar met een duidelijke reductie van het sediment.

2.3.3 Bodemprofiel 2

In putwandprofiel 2 is deze reductie niet aanwezig. Er is sprake van een aanvulling met afval van bijna 1,5 meter dik, rustend op een pakket mariene zandige klei en zand met schelpengruis in de bijmenging.

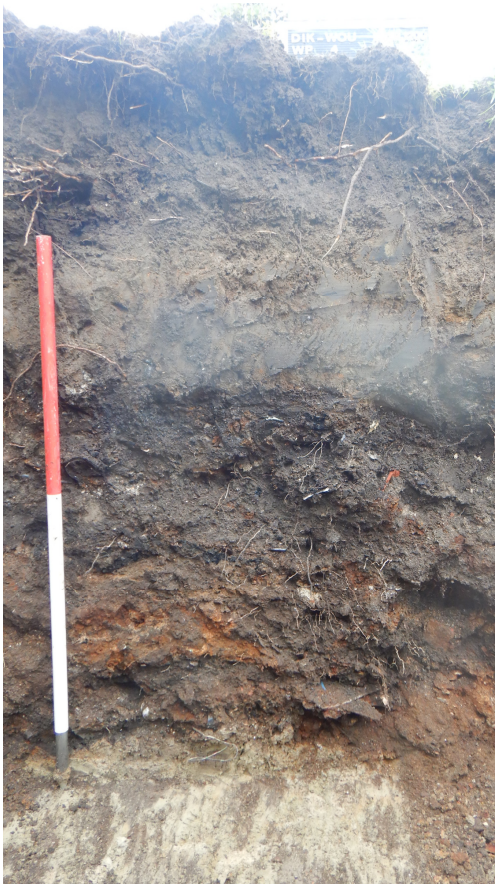

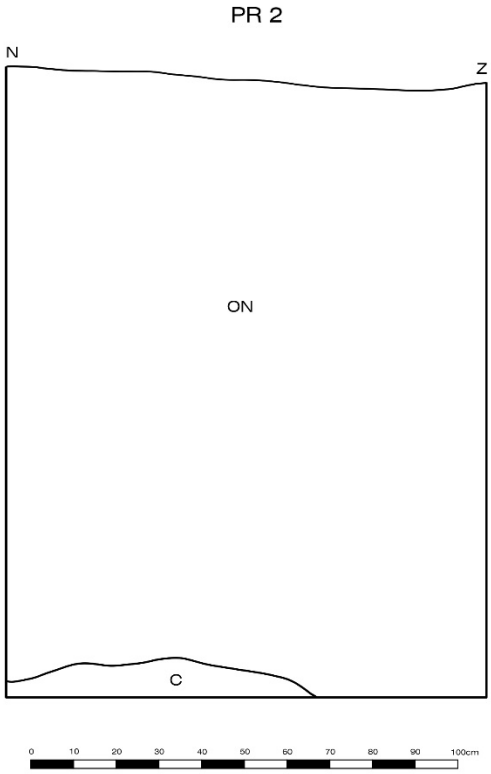

Figuur 10. Putwandprofiel 2. Onder: detail van het marien sediment.

Het betreft een snelle afwisseling van marien zand en klei, afgezet in een estuarien milieu. Het gaat dus ook hier om afgedekte kreekruggronden, bodemtype m.P2. De overgang tussen het marien sediment en de recente aanvulling is ook hier messcherp. Er is geen sprake meer van een

bewaarde bodem. De kans op het aantreffen van archeologische sporen en structuren is dan ook nihil.

In alle werkputten werd een vergelijkbare verstoring en aanvulling aangetroffen, de aanvulling is met zekerheid jonger dan de Tweede Wereldoorlog en bevatte (in elke werkput) asbest (dakbedekking en vloerbekleding), vervuiling van minerale oliën (brandstof), dierlijk afval en medisch afval.

Deze twee bodemprofielen toonden volgende elementaire dingen aan:

1. De bodemopbouw bestond uit een stort uit het Antropoceen, direct ingesneden in de mariene afzettingen van de overdekte kreekruggronden.
2. De kartering op de bodemkaart van België is correct.
3. Er zijn geen bewaarde archeologische niveaus.

2.4 Assessment van het sporenbestand

Tijdens het onderzoek werden geen archeologische sporen of structuren aangetroffen. Het onderzoeksgebied vertoont een “archeologische leegte”.

2.5 Assessment van vondsten en stalen

2.5.1 Conservatie-assessment van vondsten

Er werden geen archeologische voorwerpen ingezameld. Alle aangetroffen objecten maakten deel uit van het huishoudelijk afval en werden niet weerhouden als archeologische vondsten.

2.5.2 Conservatie-assessment van stalen

Er werden geen stalen ingezameld.

3 Dataset en waardering

3.1 Bestaande data

Het archeologietraject bestaat uit een aantal onderzoeksmethodes, waarvan is afgewogen of deze “mogelijk” (uitvoerbaar), “nuttig” (archeologisch relevant), “schadelijk” (schadelijk voor het archeologisch bodemarchief) en noodzakelijk (noodzakelijk voor de waardering van het archeologisch kennispotentieel) zijn.
Op basis van het uitgevoerde traject kunnen de reeds toegepaste methodes worden getoetst.

Bureauonderzoek	Mogelijk	Nuttig	Schadelijk	Noodzakelijk	Eerder uitgevoerd
	☒	☒	☐	☒	☒

toelichting
Op basis van het bureauonderzoek waren er ogenschijnlijk niet voldoende gegevens om het archeologisch kennispotentieel van het gebied in te schatten, al waren er duidelijke aanwijzingen dat het terrein volledig verstoord was.

Controleboringen	Mogelijk	Nuttig	Schadelijk	Noodzakelijk	Eerder uitgevoerd
	☒	☒	☐	☐	☐

toelichting
Controleboringen waren zinvol geweest om de verstoorde bodem al in de fase van het bureauonderzoek vast te stellen.

Prospectie met ingreep in de bodem ifv sporensites (proefsleuven, proefputten)	Mogelijk	Nuttig	Schadelijk	Noodzakelijk	Eerder uitgevoerd
	☒	☐	☐	☐	☐

toelichting
Het proefsleuvenonderzoek was mogelijk in een uitgesteld archeologietraject, waarbij de nodige logistiek kon worden ingezet. Het proefsleuvenonderzoek toonde een volledig verstoorde bodem aan, een bevestiging van de gegevens uit het bureauonderzoek.

Dit leidt tot de vraag: zijn deze methodes voldoende zodat een inschatting van het archeologisch kennispotentieel en een waardering van de eventueel reeds gekende archeologische sporen mogelijk zijn ?

Antwoord: JA ☒ NEE ☐

Indien de dataset volledig is, kan deze aan de geplande werken worden getoetst en kan een beslissing genomen worden over de impact van de geplande werken.
Indien de dataset onvolledig is, worden in de volgende hoofdstukken verdere maatregelen getoetst.

3.2 Ontbrekende data

Indien de dataset onvolledig is, dient een afweging te worden gemaakt van mogelijke onderzoeksmethoden om de dataset te vervolledigen. Dit is dezelfde afweging als van de reeds toegepaste onderzoeksmethoden:

Geofysisch onderzoek	Mogelijk	Nuttig	Schadelijk	Noodzakelijk	Eerder uitgevoerd
	☐	☐	☐	☐	☐

toelichting
Het onderzoeksgebied is volledig verstoord. Er is geen vraagstelling voor de uitvoering van een geofysisch onderzoek.

Landschappelijke boringen	Mogelijk	Nuttig	Schadelijk	Noodzakelijk	Eerder uitgevoerd
	☐	☐	☐	☐	☐

toelichting
Het onderzoeksgebied is volledig verstoord, de sedimenten onder de aanvulling uit het Antropoceen zijn mariene/estuariene geulafzettingen.

Vlakdekkende opgraving	Mogelijk	Nuttig	Schadelijk	Noodzakelijk	Eerder uitgevoerd
	☐	☐	☐	☐	☐

toelichting
Niet noodzakelijk.

Indien één of meerdere onderzoeksmethodes **noodzakelijk** zijn voor het vervolledigen van de archeologische dataset, worden deze in het programma van maatregelen besproken.

Te nemen maatregelen:	JA	☐	NEE	☒

Korte omschrijving:

Vrijgave van het terrein.

3.3 Waardering

Indien een inschatting van het archeologisch kennispotentieel en een waardering van de archeologische sporen mogelijk is, kan ook een waardering van de site worden gedaan.
Indien een inschatting van het archeologisch kennispotentieel niet mogelijk is (onvoldoende data), dient de waardering te worden uitgesteld tot de dataset vervolledigd is.

Indien de site geen archeologisch kennispotentieel of potentieel op aanzienlijke archeologische kenniswinst bevat (door een totaal gebrek aan archeologische sporen en structuren), dan is de waarde van de site vanuit archeologisch standpunt uiteraard nul. Indien de site een aantal sporen en structuren bevat, dient het potentieel aan archeologische kenniswinst/kennisvermeerdering afgewogen te worden aan zowel de geplande werken als de maatschappelijke en economische investering die noodzakelijk is voor het bewaren van het archeologisch kennispotentieel.

Conform de CGP zijn ook onderzoeksvragen geformuleerd, die in de waardering van het onderzoeksgebied en de daarbinnen al dan niet aangetroffen archeologische sites, worden beantwoord.

Deze onderzoeksvragen zijn:

- *Zijn er archeologische sporen aanwezig?*
  Er zijn geen archeologische sporen aanwezig.
- *Welke is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?*
  Niet van toepassing.
- *Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?*
  Niet van toepassing.
- *Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?*
  De site is verstoord en aangevuld, de aanvulling dateert in het Antropoceen.
- *Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten?*
  In het huishoudelijk afval werden geen sporen van artisanale activiteiten aangetroffen.
- *Welke is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?*
  Waarschijnlijk is een lager deel van het landschap gebruikt als stortplaats.
- *Is er een archeologische site aanwezig binnen het projectgebied?*
  Er is met zekerheid geen archeologische site aanwezig binnen het onderzoeksgebied.
- *Welke zijn de verder te nemen maatregelen i.f.v. de geplande werken?*
  Directe vrijgave van het terrein.

4 Literatuuroverzicht

4.1 Naslagwerken

Antrop M., 2002. *Traditionele landschappen van het Vlaamse Gewest, Versie 6.1*, opgemaakt door de Vakgroep Geografie van de UGent.

Borremans M., 2015. *Geologie van Vlaanderen*, Academia Press, Gent.

Code Van Goede Praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren, versie 4.0.

Devalckeneer L., 2022. *Archeologienota. Programma van maatregelen voor uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem Diksmuide Woumenweg (prov. West-Vlaanderen)*, ongenummerde archeologienota door Monument Vandekerckhove BV, Ingelmunster.

Dondeyne S., Vanierschot L., Langohr R., Van Ranst E. & Deckers J., 2015. *De grote bodemgroepen van Vlaanderen: Kenmerken van de "Reference Soil Groups" volgens het internationale classificatiesysteem World Reference Base*, KU Leuven & Universiteit Gent in opdracht van Vlaamse Overheid, Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, Afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond, Natuurlijke Rijkdommen.

Gysseling M., 1960. *Toponymisch woordenboek van België, Nederland, Luxemburg, Noord-Frankrijk en West-Duitsland (vóór 1226)*.

Pype P. & De Smaele B., 2015. *Diksmuide Tuinwijk*, ADEDE, archeologisch rapport 44 2013/302, Gent.

Vandeputte O., 1995. *Gids voor Vlaanderen. Toeristische en culturele gids van de Vlaamse gemeenten*, Uitgeverij Lannoo, Tielt.

Van Ranst E. & Sys C., 2000. *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1:20 000)*, Universiteit Gent, Gent.

Van Rensbergen J., 2022. *Archeologienota. Verslag van resultaten bureauonderzoek. DIKSMUIDE WOUWENSWEG.* (prov. West-Vlaanderen), ongenummerde archeologienota door Monument Vandekerckhove BV, Ingelmunster.

Van Zijverden W. & De Moor J., 2014. *Het groot profielenboek; Fysische geografie voor archeologen*, Leiden.

4.2 Online bronnen

- http://www.geopunt.be/
- https://www.dov.vlaanderen.be/
- https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/
- https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/
- https://cai.onroerenderfgoed.be/
- http://uurl.kbr.be
- https://www.cartesius.be/
- http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/?local=nl_BE
- https://geoplannen.omgeving.vlaanderen.be/roviewer/?t=7&m=1&category=2
- www.geologievannederland.nl
- https://search.arch.be/nl/
- https://www.ediksmuide.be/nieuws/nieuws/diksmuide-nieuws-te-koop-financiengebouw/

5 Lijst van figuren

Figuur 1. Zicht op het te slopen kantoorgebouw (© Hembyse). 9
Figuur 2. Het sleuvenplan in het PVM ten opzichte van het voorstel van Hembyse Archeologie. 10
Figuur 3. Zicht op het interieur van het financiëngebouw. Onder: sfeerbeeld van de site voor aanvang van het onderzoek (© Hembyse). 11
Figuur 4. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van de multidirectionele hillshade. Onder: beeld van Google SV waarbij de “zak” in het terrein duidelijk zichtbaar is. 13
Figuur 5. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van de bodemkaart van België. 14
Figuur 6. Sfeerbeelden tijdens het proefsleuvenonderzoek. 15
Figuur 7. Overzichtsplan van de aangelegde werkputten. Onder: zicht op proefsleuven 1 en 2 vanop het dak van het financiëngebouw. 16
Figuur 8. Situering van de bodemprofielen. 18
Figuur 9. Putwandprofiel 1. Onder: typisch huishoudelijk afval in de aanvulling. 19
Figuur 10. Putwandprofiel 2. Onder: detail van het marien sediment. 20

Hembyse Archeologie is een handelsnaam van de in 2017 opgerichte vennootschap Hembyse BV.	
Maatschappelijke zetel:	*Vogelhoekstraat 25A, 9050 Gentbrugge*
BTW:	*BE 0677.720.687*
IBAN:	*BE25890214307282*
BIC:	*VDSP BE 91*
Telefoon:	*0032 472 89 97 66*
E-mail:	*info@hembyse.net*
Website:	*www.hembyse.net*
Sociale media:	*https://www.facebook.com/HembyseArcheologie/*